

A stylized graphic of several overlapping, light-colored leaves or petals, positioned on the left side of the page. The leaves are simple, curved shapes with pointed tips, arranged in a vertical cluster.

Årsrapport

2019

sirkula

**Vi gir alt avfall
høyere verdi**

Innhold

Et år med store endringer	1
Om virksomheten	3
Organisering.....	4
Datterselskaper	5
Avfallsplan 2013–2020 - resultater	7
Bygg for miljø og ombruk.....	10
Kastet 75 prosent mindre mat etter bevisstgjøring	12
Ombruksstand på Stoppested Verden	13
Årsberetning 2019	15
Resultatregnskap.....	18
Balanse	19
Kontantstrømanalyse	21
Noter	22
Revisors beretning.....	31

Et år med store endringer

Det har vært store endringer og utfordringer både for selskapet og innbyggerne i regionen siden Sirkula ble stiftet i 2016. 2019 har ikke vært noe unntak.

Siden renovasjon ble en del av arbeidsområdet til Hias i 1987, har innsamling av avfall fra hjemmene blitt utført med innleid utstyr og arbeidskraft i alle eierkommunene. 1. januar 2019 var historisk, da både renovasjonsbiler og 35 renovatører ble overført til Sirkula.

Standarden på innsamlingen har vært uendret i 2019 i forhold til tidligere år. Samtidig erfarte vi at det tar tid å lære seg et nytt fagområde. Målet er å høyne kvaliteten på innsamlingstjenesten, samtidig som den skal drives effektivt. Oppstarten i 2019 lovet godt, og ved hjelp av våre dyktige ansatte skal vi nå dette målet.

2019 var også året da fisjonen av Hias ble fullført. Sirkula tok over ansvaret for egne administrative tjenester. Ansatte innen økonomi, HR, innkjøp og IKT fikk overført ansattforholdet fra Hias til Sirkula. Sammen med ansettelsen av egne renovatører førte dette til at antallet ansatte økte fra 51 i 2018 til 91 i 2019.

Norge, EU og FN har målsettinger om et sirkulært samfunn; et samfunn hvor tingene vi omgir oss med, blir brukt på nytt, og hvor minst mulig går til spille. Kretsløsparken på Gålåsholmen ved Hamar er bygget for at Hedmarken skal være med på å nå disse målsettingene. En kretsløspark består av mottak for både avfall (gjenvinningsstasjon) og brukbare ting som kan repareres, redesignes eller selges som de er (butikkdelen Resirkula).

Ferdigstilling av kretsløsparken var en stor og viktig aktivitet for Sirkula i 2019. Året var preget av forberedelser til påfølgende års flytting av gjenvinningsstasjonen på Stavsberg til kretsløsparken. Det ble gjort en stor jobb for å få på plass ombrukskonseptet Resirkula. I desember hadde vi inngått avtaler med fem aktører som skal starte opp virksomhet i form av enten butikk eller verksted. Samme måned flyttet Sirkulas administrasjon inn i eget bygg i kretsløsparken, etter over 20 år i leide lokaler i Hamar.

Byggingen av kretsløsparken og overtakelsen av innsamlingen av avfall fra hjemmene øker mulighetene for å gi innbyggerne bedre tjenester og ta bedre vare på miljøet. Det er dette vi skal jobbe med i årene framover.

Grethe Olsbye
administrerende direktør

Både renovasjonsbiler og 35 renovatører ble overført til Sirkula IKS fra 2019.

Foto: Karine Bogsti

Om virksomheten

Sirkula henter avfall fra rundt 43 000 abonnenter og 10 000 fritidsboliger i eierkommunene Hamar, Ringsaker, Stange og Løten. Innbyggerne kan i tillegg benytte seg av Sirkulas fem gjenvinningsstasjoner og et hageavfallsmottak.

To avfallsanlegg driver ulike avfallsaktiviteter primært knyttet til husholdningsavfall. Selskapet har også ett nedlagt deponi, ett deponi i avslutningsfasen og to deponier i drift. Ved å tilby godkjente deponitjenester bidrar Sirkula til en kortreist og miljøriktig løsning for avfall som fortsatt skal til deponi. Like viktig for miljøarbeidet er selskapets tilbud om mottak av miljøfarlig avfall fra husholdninger og mindre næringsvirksomheter.

Sirkula er ISO 14001-sertifisert.

Visjon

Visjonen til Sirkula er: «Vi gir alt avfall høyere verdi.»

Verdigrunnlag

Sirkula sine verdier er: miljøbevisst, engasjert, troverdig og framtidsrettet.

Strategisk kjerne

Sirkula styrer etter tre overordnede målsettinger for sin virksomhet. Virksomheten skal drives miljøriktig, kostnadseffektivt og lønnsomt.

Selskapets ambisjon er at vi i 2021:

- har etablert et senter for gjenbruk
- har økt materialgjenvinningsgraden i regionen slik at verdiene i avfallet utnyttes bedre, og regionen er i rute til å oppnå EU-målsettingene for 2025
- stiller krav til avfallsløsninger på linje med annen infrastruktur når reguleringsplaner godkjennes
- har anlegg og tjenester som er kunde- og klimavennlige, konkurransedyktige og effektive

Sirkulas strategiske kjerne

Hedmarken skal ha en bærekraftig håndtering av avfall*

Miljøriktig

Sirkula skal levere avfallstjenester som tar vare på miljøet

Andel avfall som ikke blir restavfall

Kostnadseffektiv

Sirkula skal sikre konkurransedyktig kostnadsnivå

Kostnad for renovasjon pr. abonnent

Lønnsom

Sirkula skal ha kommersiell inntjening på næringsvirksomhet

Resultatgrad på næringsvirksomhet

Miljøbevisst

Engasjert

Troverdig

Framtidsrettet

*Økonomisk utvikling, sosial utvikling og miljøvern samvirker og forsterker hverandre gjensidig.

Organisering

Sirkulas representantskap

Representantskapet er Sirkulas øverste organ. Representantskapet består av åtte medlemmer, to fra hver eierkommune.

Dette er Sirkulas representantskap fra mars 2016 til 2019 (eierandel i parentes):

Ringsaker (41 %)

Odd-Hermann Roel Børke – ordfører

Anita Ihle Steen

Hamar (30 %)

Einar Busterud

Katrine Aalstad

Stange (21 %)

Nils A. Røhne

Aasa Gjestvang

Løten (8 %)

Fra 2016 og ut september 2019:

Bente Elin Lilleøkseth

Kjell Ingar Olsen

Fra oktober 2019:

Marte Larsen Tønseth

Jon Lurås

Styre

Nina Myren Sortehaug

styreleder

Kristen Bartnes

nestleder

Geir Thomassen

Kristin Børresen

Ingrid Nytnun Christie

Pierre Johannisson

ansattvalgt

Kristin Amundsen

ansattvalgt

Sirkulas ledelse pr. 31.12.19

Grethe Olsbye

administrerende direktør

Espen Skogly

stedfortreder adm.dir.

Kåre Hanstensen

driftssjef renovatørene

Carina Rogstad Skår

økonomisjef

Helge Alm

driftssjef avfallsanlegg og deponi

Anne-Mette Nordbak

utvikler miljøanlegg

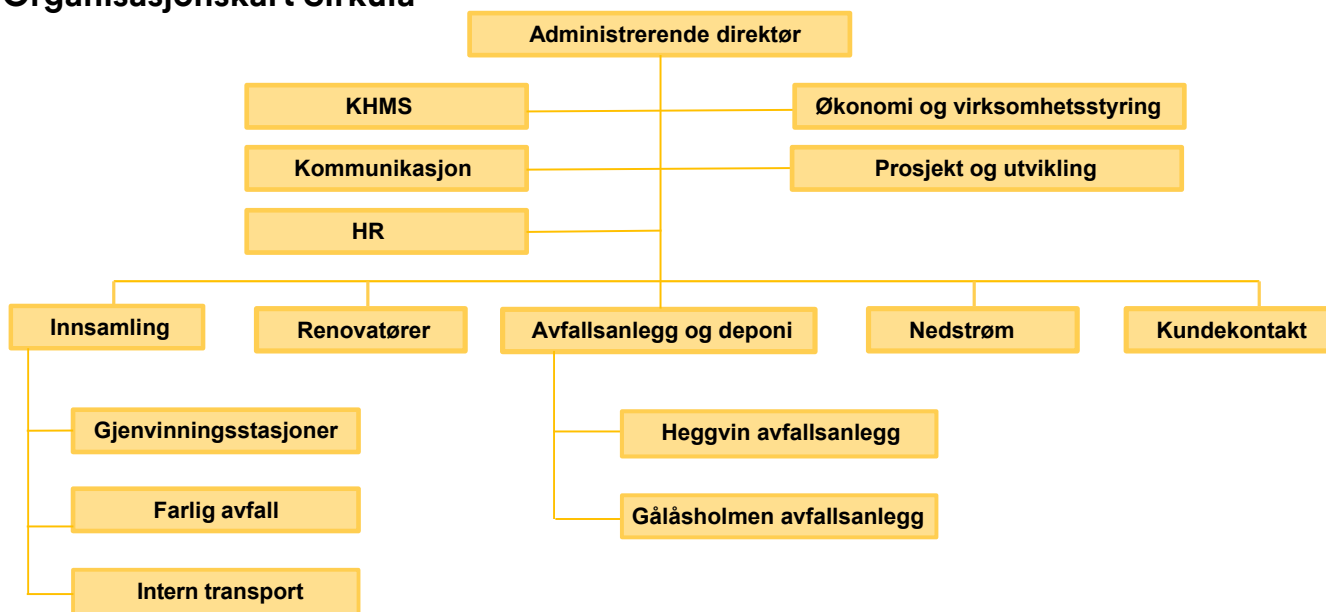
Oddvar Fauske

prosjektsjef

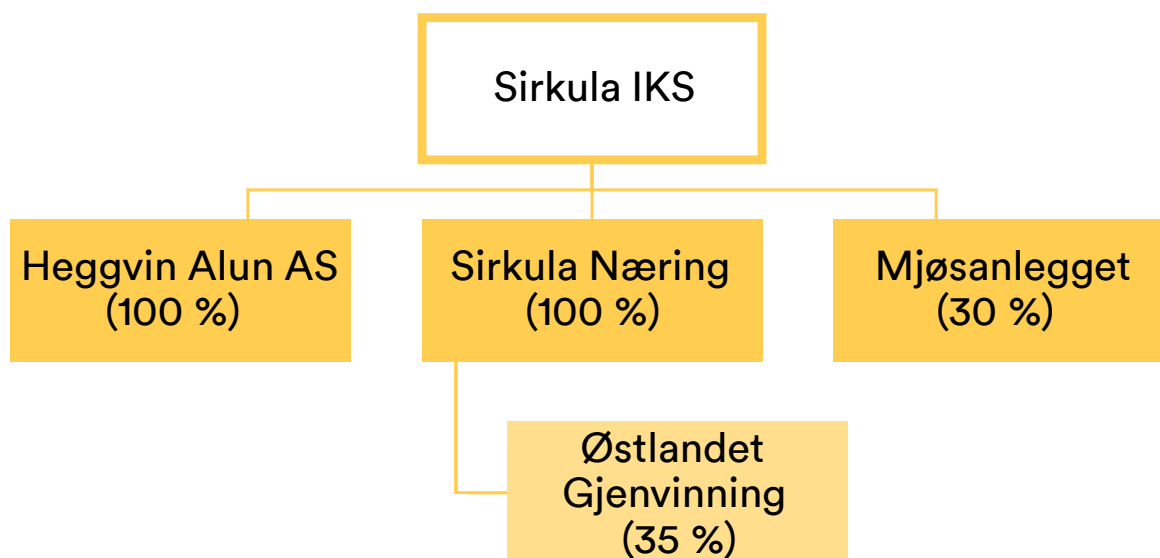
Britt Solvår Morken

leder kundekontakt

Organisasjonskart Sirkula

Datterselskaper

Sirkulas eierskap i andre virksomheter

Sirkula Næring AS

Hovedaktiviteten til Sirkula Næring AS har i 2019 vært utbygging av infrastruktur i tilknytning til tomten på Gålåsholmen. Kretsløsparken ble bygget ferdig på tomten i løpet av året, og administrasjonen til Sirkula IKS flyttet inn i nytt bygg 13. desember.

I tillegg rommer Gålåsholmen produksjon av kompost og jord av biomasse fra Hias sitt rensanlegg samt hageavfall som Sirkula tar imot. Området har også en fyllestasjon for biogass, som ble åpnet i januar 2017.

I 2019 hadde Sirkula Næring AS 1,0 millioner kroner i inntekter og et resultat etter skatt på 1,0 millioner kroner.

Heggvin Alun AS

Virksomheten ved alunskiferdeponiet Heggvin Alun, som ble åpnet i 2018, er et samarbeid mellom NGm3 og Sirkula IKS. Heggvin Alun AS tilbyr forsvarlig håndtering av alunskifer. Det er mye alunskifer i regionen. Tilbudet er spesielt viktig for de store infrastrukturprosjektene i regionen, som veg og jernbane.

I 2019 hadde Heggvin Alun AS 74,0 millioner kroner i inntekter og et resultat etter skatt på 20,2 millioner kroner.

Mjøsanlegget AS

Sirkula IKS eier 30,3 prosent av Mjøsanlegget på Lillehammer. Andre eiere er GLØR IKS, Horisont IKS, SØIR IKS og Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap.

Mjøsanlegget er det regionale behandlingsanlegget for matavfall. Her gjøres matavfallet om til drivstoff av biogass, kompost til jordproduksjon og våtgjødsel til landbruket.

Anlegget kan behandle 30 000 tonn avfall og produsere biogass tilsvarende 2,7 millioner liter diesel.

Selskapet omsatte i 2019 for 37,3 millioner kroner og hadde et negativt resultat på 1,8 millioner kroner. Selvkostfondet er etter 2019 på minus 6,9 millioner kroner. Dette er en marginal forbedring fra 2018.

Produksjon av kompost på tomta til Sirkula Næring AS

Foto: Karine Bogsti

Avfallsplan 2013–2020

Forbudet mot ugjenomsiktige restavfallssekker på gjenvinningsstasjonen ga ønsket nedgang i mengde restavfall og økt sortering i 2019. Innsamlingen av farlig avfall viste også en positiv utvikling. Byggingen av kretsløsparken var hovedårsak til økningen i utslippet av klimagasser.

Sirkulas eierkommuner har satt opp målsettinger for avfallshåndtering i avfallsplanen 2013–2020.

Hovedmålet for avfallshåndteringen i regionen er at: «Hamarregionen skal ha en bærekraftig og kostnads-effektiv avfallshåndtering og fornøyde avfallskunder, og forsøpling skal unngås.»

Her er noen resultater for 2019 sett i sammenheng med målene i avfallsplanen.

Resultater

«Økningen i mengde husholdningsavfall i prosent skal være lavere enn gjennomsnittet for hele landet.»

I 2018 var gjennomsnittlig nedgang i avfallsmengde på 0,7 prosent for Norge, mens avfallsmengden økte

med 0,7 prosent i det området Sirkula betjener. I 2019 var det en nedgang på 3,0 prosent i regionen. Denne utviklingen følger en nasjonal trend de siste årene. Hva som er hovedårsak, er usikkert, men økt fokus på ombruk i samfunnet de siste årene kan være et positivt bidrag til nedgangen.

«Andel restavfall levert til energiutnyttelse, eksklusive matavfall, skal innen 2015 ikke være mer enn 20 prosent av innsamlet mengde husholdningsavfall, fritidsbebyggelse inkludert. Det er mål om ytterligere reduksjon fram mot 2020.»

Andelen restavfall til energiutnyttelse sank fra 20,4 prosent i 2018 til 19,9 prosent i 2019. Hovedårsaken til nedgangen er at det fra 2019 ble innført krav om at alt restavfall levert på gjenvinningsstasjonene skulle være synlig, det vil si ikke levert i svarte eller ugjenomsiktig sekker. Når restavfallet leveres synlig, kan de ansatte oppdage feilsortering og hjelpe til med bedre sortering.

Det ble også innført betaling for levering av alt restavfall på gjenvinningsstasjonene.

Klipp fra en av fire filmer som ble annonsert i sosiale medier i 2019 for å øke innsamlingen av farlig avfall. Budskap var hva som er farlig avfall, og husk å bruke den røde boksen til oppsamling og levering.

Klimaregnskap for avfallsbehandling for 2017 til 2019

Avfallsfraksjon	Mengde (tonn)			Netto utslippsfaktor	Totalt (tonn CO ₂ -ekv)		
	2017	2018	2019		2017	2018	2019
Våtorganisk	7 259	6 989	6 917	-0,06	-435	-419	-415
Plastemballasje	1 031	1 152	1 387	-2,04	-2 103	-2 350	-2 830
Papir	4 742	4 289	4 300	-1,63	-7 729	-6 991	-7 009
Papp	840	876	836	-1,90	-1 596	-1 664	-1 588
Drikkekartong	0	0	0	-1,05	0	0	0
Glass- og metallemballasje	1 659	1 863	1 901	-3,36	-5 574	-6 293	-6 387
Treverk	8 018	8 233	7 654	-0,56	-4 490	-4 611	-4 286
EE-avfall	1 604	1 362	1 363	-4,57	-7 330	-6 224	-6 229
Tekstiler	189	229	216	-4,51	-852	-1 032	-974
Metall	1 933	2 036	1 900	-3,53	-6 823	-7 187	-6 707
Dekk	29	35	28	-4,44	-128	-155	-124
Restavfall til energiutnyttelse	9 884	10 819	9 953	0	-----	-----	-----
Totalt	37 188	37 934	36 455		-37 063	-36 928	-36 547

Regnskapet viser spart klimagassutslipp ved å sende avfall til materialgjenvinning i forhold til energiutnyttelse. Spart klimagassutslipp er noe redusert i forhold til 2018. Det skyldes at avfallsmengdene har gått ned.

«Andel restavfall fra fritidsbebyggelse skal reduseres betydelig.»

Andel restavfall fra fritidsbebyggelse økte fra 65,0 prosent i 2018 til 65,4 prosent i 2019. Sirkula har sammen med kommunene utredet hvordan utsortering fra fritidsbebyggelse kan bedres. Fra 2020 skal det innføres kildesortering i hytteområdene på Hamar, Stange og Løten.

«Utslippt av klimagasser på grunn av avfallshåndteringen skal reduseres i forhold til dagens nivå fram mot 2020.»

Sirkula hadde et totalt klimagassutslipp på 9601 tonn CO₂-ekvivalenter i 2019. Det er en økning på 3506 tonn i forhold til 2018. Årsaken til den kraftige økningen er byggingen av kretsløsparken, der det er oppført en stor bygningsmasse.

«Innsamlet mengde farlig avfall fra husholdninger skal øke fram mot 2015 i forhold til 2011-nivå. Mengde farlig avfall i restavfallet skal minst halveres og være under 50 tonn per år innen 2015.»

Innsamlet mengde farlig avfall fra husholdninger økte fra 1189 tonn i 2011 til 2117 tonn i 2019. Mengden farlig avfall har økt hvert år siden 2011. Basert på resultater fra en plukkanalyse gjennomført i 2015 og 2016, ser det ut til at mengden farlig avfall i restavfallet ligger på samme nivå i 2016 som i 2010. Plukkanalysen viser at det årlig kastes rundt 81 tonn. Det skal gjennomføres en ny plukkanalyse i 2020.

«Kundetilfredsheten skal være bedre enn gjennomsnittet for de kommuner og selskaper som deltar i Avfall Norges benchmarking.»

Avfall Norge har en kundemåling hvor kundetilfredshet måles for 20 avfallsselskaper. Gjennomsnittet for alle selskapene i 2018 var 81 poeng. Sirkula oppnådde også en score på 81 poeng. Det vil bli gjennomført en ny kundemåling i 2020.

«Eksisterende anlegg og oppsamlingsløsninger skal tilfredsstillende til universell utforming innen 2015.»

Kretsløsparken ble bygget for å tilfredsstillende kravene til universell utforming, og er en bedring i forhold til Stavsberg. Utfasing av småsamlere til fordel for henting hjemme var ett av de større tiltakene som ble gjennomført i 2016.

«Gebyrene skal være lavest mulig med utgangspunkt i oppfyllelse av mål i denne planen og ikke høyere enn gjennomsnittet i de kommuner og selskaper som deltar i Avfall Norges benchmarking.»

Resultatene fra Avfall Norges benchmarking gjennomført i 2018 og basert på 2017-tall, viser at Sirkula hadde en kostnad per abonnent som lå litt over gjennomsnittet for de selskapene som deltok i benchmarkingen. Det gjennomføres en ny benchmarking i 2020.

April

August

November

Bygg for miljø og ombruk

Karbonfangst i veggene, ombruk og redesign av møbler, trevegger med helsegevinst og oppvarming med gammel søppelgass: Hensynet til miljøet speiler seg i bygget som reiste seg i kretsløsparken i 2019.

13. desember pakket administrasjonen til Sirkula ned skrivebord og stoler i Vangsvegen i Hamar. Hias sin renovasjonsdel har holdt til på Fredvang siden oppstarten av virksomheten på begynnelsen av 1990-tallet. Nå var dagen kommet for å flytte til eget bygg, et bygg utformet med tanke på miljø og bærekraft.

Tre for helse og miljø

Sementindustrien er en av de største CO₂-synderne i verden. Det blir anslått at den globale sementproduksjonen står for rundt fem prosent av alle CO₂-utslipp. Tre derimot, tar opp og binder CO₂ og er fornybart. De siste årene har massivtre gjort sitt inntog i byggebransjen. Massivtre er trebiter og -planker som er satt sammen til et sterkt materiale.

Administrasjons- og besøksbygget i kretsløsparken er bygget i massivtre og det med en nyvinning. I bygget er det et stort, langstrakt rom uten søyler eller

vegger i første etasje. Bygget er det første i sitt slag i Norge, hvor vegger i massivtre er brukt som bærende element for så store tak-/gulvflater mellom etasjene.

Bruk av tre fremfor betong reduserer karbonavtrykket. Hadde en ikke brukt massivtre i vegger, søyler og bærende bjelker, men mer stål, ville klimagassutslippet økt med 10 prosent i løpet av en forventet levetid på bygget på 60 år.

Ikke maling og godt inneklima

I likhet med de fem gjenvinningsstasjonene som ble bygget for 25 år siden, er det nye bygget kledd i malmfuru, et trevirke som er impregnert fra naturens side. Det trenger verken maling eller beis, noe som gjør det både miljø- og vedlikeholdsvennlig.

Innendørs sørger ubehandlede massivtrevegger i gran for et godt inneklima. Tre er et levende og pustende materiale som har evne til å ta opp og avgir fuktighet og temperaturendringer, og skaper et godt innemiljø. Forskere studerer nå treets positive effekt på astma, tørre øyne og slimhinner, virus, influensasmitte og psykisk helse. Foreløpige funn viser at synlig tre på jobben bedrer trivsel og konsentrasjon, og reduserer stress. Effekten blir større jo mer tre du ser.

Bygget er det første i sitt slag i Norge, hvor vegger i massivtre er brukt som bærende element for så store tak-/gulvflater mellom etasjene. Umalte trevegger er bra for inneklima og trivsel for de som oppholder seg i slike rom.

Ombruk

Redesign

Ombruk av møbler

Kontormøblene fra Fredvang blir ombrukt i det nye bygget. Noen har fått et malingsstrøk og nye setetrekk, men mange brukes som de er. I kantina er bordene laget av gamle dører. Stolene er gjenbruksvarer som er samlet inn. Et gammelt symaskinbord fungerer som understell for et møteromsbord. Skrivebordene og skilleveggene som brukes der det er åpent kontorlandskap, er laget av forskalingsplater.

Det eneste som er kjøpt inn nytt, er kjøkkeninnredningen, og enkelte medarbeidere har fått nye skrivebord som kan heves og senkes.

Oppvarming med gammel søppelgass

Før 1990-tallet ble alle typer avfall kastet på samme sted. Når organisk avfall brytes ned, dannes det gasser som metan, som er en kraftig drivhusgass. Den gamle Gålås søppelfylling ble lagt ned i 1988. Inntil Eidsiva bygde fjernvarmeanlegget på Trehørningen, hvor restavfallet nå brennes, ble gassen fra fyllinga brukt av postterminalen. Siden har den blitt brent og omgjort til mindre miljøskadelig CO₂. Inntil nå.

Sirkula begynte med jordproduksjon og mottak for hageavfall på Gålåsholmen i 2014. Da ble deler

av overflaten på den gamle fyllinga dekket til. I 2019 ble området helt tildekket, og det ble lagt nye rør for oppsamling av gassen fra fyllinga, eller det vi i dag kaller deponiet.

Deponiet leverer cirka 340 000 Nm³ gass i året. Denne gassen skal gjøres om til strøm og vannbåren varme av en gassturbin som blir installert i 2020. Gassturbinen vil kunne produsere cirka 700 000 kWh strøm og varme i året. Det dekker mesteparten av energiforbruket i kretsløpsparken, og administrasjonsbygget kan klassifiseres som et plusshus. Det må imidlertid kjøpes noe strøm og varme for å dekke energibehovet ved stor belastning, for eksempel på grunn av kulde eller driftsforstyrrelser.

Byggeprosess etter planen

Utbyggingen av kretsløpsparken begynte i august i 2018 med Syljuåsen som entreprenør. 15. november 2019 var det mønås. Byggearbeidene ble gjennomført etter avtalt framdriftsplan og uten større uhell eller ulykker. Kretsløpsparken sto ferdig og ble overlevert fra Syljuåsen til Sirkula 11. desember 2019.

Syljuåsen er en miljøfyrtårnsertifisert bedrift, og 83,5 prosent av avfallet fra utbygginga er utsortert.

Den gamle Gålås-fyllinga ble forskriftsmessig tildekket i 2019, og nye rør lagt i den for å utnytte all gassen som dannes til oppvarming på anlegget.

Kastet 75 prosent mindre mat etter bevisstgjøring

En stor del av familiene som deltok i prosjektet og reduserte matsvinnet sitt mye med enkle grep.

I snitt kaster vi 42 kilo spiselig mat hver i året. I januar satte Sirkula i gang prosjektet matVinn i samarbeid med organisasjonen Framtiden i våre hender, for å bevisstgjøre befolkningen om problemet. Prosjektet ga resultater: Med enkle grep kastet de 15 småbarnsfamiliene som deltok, i snitt 75 prosent mindre spiselig mat etterpå.

Det kastes mye spiselig mat. På landsbasis snakker vi om 220 000 tonn, nok til å mette 800 000 mennesker.

En gjennomsnittshusholdning kaster mat for 5800 kroner hvert år, og til sammen kaster vi spiselig mat for 20 milliarder kroner årlig i Norge.

Kastes mest i hjemmene

Matsvinnet er størst i hjemmene. Nær to tredeler av maten som kastes i Norge, kommer fra husholdninger (tall fra ForMat-prosjektet/Østfoldforskning).

Det kastes mest gryterester, melk og fløte, brød, frukt og grønnsaker. Unge voksne og småbarnsfamilier er de som kaster mest. Kastingen øker også med liten tid til matlaging (jobb) og økt inntekt.

Fireukers opplegg

For å bevisstgjøre befolkningen inngikk Sirkula et samarbeid med Framtiden i våre hender, som har utviklet prosjektet matVinn. Invitasjonen gikk ut til småbarnsfamilier som var klare til å bli med på et fireukers bevisstgjøringsprosjekt.

15 familier ble med i prosjektet. Familiene målte først mengden mat de faktisk kastet i løpet av en uke. De neste ukene var det bevisstgjøring og opplæring gjennom et fellesmøte samt oppfølging hos hver enkelt familie om hvordan de kunne redusere mengden. Den siste uken målte man på nytt matmengden som ble kastet.

I snitt klarte familiene å redusere mengden spiselig mat som kastes med 75 prosent. Det tilsvarer en besparelse på over 4000 kroner i året for hver familie.

God mediedekning

Familiene som deltok, var gode ambassadører for hvordan matkastinga kan reduseres. Prosjektet fikk også god mediedekning, med saker i alle lokalaviser samt tv-innslag på NRK Dagsrevyen.

Sirkula deltok også med kurs i hvordan man kan kaste mindre mat (datoskrek-kurs), under messa Midt i matfatet i Vikingskipet og på et folkemøte om matsvinn under faguka «Fakta på bordet!» i regi av NCE Heidner Biocluster i 2019.

Ombruksstand på Stoppested Verden

Rundt 10 000 barn og unge deltok på den internasjonale kulturfestivalen Stoppested Verden i Hamar den første helga i juni. Sirkula var på plass med inspirasjon til ombruk og hage.

Standen hadde navnet «Tellus: Sirkula of life». Sirkula hadde aktiviteter som bygging av insektshotell basert på ombruk av materialer, og pynting av pallevegger.

Interessen og engasjementet var stort rundt standen, og det var mange glade barn og foreldre som ble inspirert.

Mange ville prøve både krone og trone laget av ombruksmaterialer. Her Sirkulas ombruksdronning; adm. direktør Grethe Olsbye.

Fotos: Christian Lie

Møblement og standutstyr var basert på paller. Sirkula hadde bistand fra Hamar naturskole med å lage standen.

Bygging og innredning av et helt insektshotell var en populær aktivitet på Sirkulas stand på Stoppested Verden.

Foto: Christian Lie

Årsberetning 2019

Sirkulas virksomhet

Sirkula IKS er et interkommunalt renovasjonsselskap som er eid av kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker. Selskapet er organisert som et IKS (interkommunalt selskap) etter lov om interkommunale selskaper. Selskapet driver forskjellige anlegg og tekniske installasjoner i alle eierkommunene, og har sitt hovedkontor i Hamar kommune.

Formålet med Sirkula IKS (selskapet) er å anlegge, eie og drive kommunaltekniske fellesanlegg for renovasjon i de deltakende kommuner etter de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, konsesjonsvilkår, samt rammevilkår fastsatt av kommunene. Hvilke anlegg som til enhver tid er fellesanlegg skal framgå av «Kommunedelplan for avfall» eller vedtak i representantskapet.

Selskapet skal også forvalte og drive innsamlingsordningen for ordinært husholdningsavfall i de deltakende kommuner i henhold til felles avfallsplan og etter avtale med den enkelte kommune, for så vidt det gjelder kvalitetskrav og omfang på tjenesten. For denne tjenesten er selskapet gitt enerett, og kan meddele deler av denne eneretten videre til andre selskap når disse er etablert for mottak eller behandling av husholdningsavfall.

Etter anmodning fra en eller flere av de deltakende kommuner kan selskapet utøve forvaltningsmyndighet og påta seg andre oppgaver som faller naturlig innenfor sitt virksomhetsområde. Slike oppgaver skal reguleres i avtaler med den eller de kommuner oppgavene gjelder. Utøvelse av fjell- og fritidsrenovasjon er en slik tjeneste.

Når dette fremmer selskapets kompetanse eller gir beregnede tekniske/ økonomiske driftsfordeler i tilknytning til kjernevirksomheten kan selskapet, eller heleide datterselskaper av selskapet:

- etablere andre selskaper som er organisert i henhold til norsk aksjelovgivning alene eller i samarbeid med andre,
- opprette samarbeid med andre kommuner eller IKS, og
- påta seg oppgaver for andre kommuner eller selskap

Etablering av selskaper, alene eller sammen med andre, krever vedtak i representantskapet. Næringsvirksomhet ut over selvkostområdet skal ikke innebære vesentlig risiko.

Selskapet skal innenfor eget virksomhetsområde vurdere rammebetingelser, trender og utviklingstrekk innenfor avfallssektoren, og kan framlegge begrunnede forslag til endringer av Selskapsavtalen når situasjonen tilsier det.

Sirkula IKS har organisert det vesentligste av skattepliktig og risikoutsatt virksomhet i de heleide datterselskapene Heggvin Alun AS og Sirkula Næring AS. Heggvin Alun AS er et alunskiferdeponi på Heggvin avfallsanlegg og drives i samarbeid med Norsk Gjenvinning M3 AS. Sirkula Næring AS eier og utvikler et næringsarealet på Gålåholmen, hvor blant annet den nye kretsløsparken til Sirkula IKS etableres. I tillegg har Sirkula Næring AS eierandel i Østlandet Gjenvinning AS. Næringsaktiviteten i Sirkula IKS er primært tilknyttet Heggvin avfallsanlegg. Siden 2012 er denne aktiviteten håndtert som egen avdeling og underlagt skatteplikt.

Sirkula IKS eier 30,3 % av Mjøsanellegget AS. Mjøsanellegget AS er et behandlingsanlegg for matavfall på Lillehammer og eies sammen med andre avfallsselskaper i regionen.

Resultat, utvikling og risiko

Sirkula IKS har i hovedsak inntekter fra innsamling av husholdningsavfall og drift av gjenvinningsstasjoner og avfallsanlegg i Hamar, Løten, Ringsaker og Stange.

Inntektene fra husholdningsrenovasjon er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter («Lov om forurensning») og skal være til selvkost etter «Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester».

Utvikling i selvkost har vært slik:

	2015	2016	2017	2018	2019
Selvkostgrad dette året	86,7%	88,6%	101,4%	98,9%	107,4%
Saldo selvkostfond 01.01	-2 555	-15 568	-27 773	-26 889	-28 856
Årets avsetning til fond (+)/ bruk av fond(-)	-12 839	-11 843	1 420	-1 315	8 776
Kalkulatorisk rente på fond	-174	-362	-536	-653	-563
Saldo selvkostfond pr 31.12	-15 568	-27 773	-26 889	-28 856	-20 643

Sirkula IKS har i 2019 hatt en omsetning på 190,7 mill. kr, og et regnskapsmessig overskudd før skatt på 33,4 mill. kr. Overskuddet etter skatt var på 31,6 mill. kr og overføres i sin helhet til egenkapitalen. Egenkapitalandelen er på 14,5 % ved utgangen av 2019.

Konsernet har hatt en omsetning på 260,6 mill. kr, og et regnskapsmessig overskudd etter skatt på 35,6 mill. kr. Egenkapitalandelen i konsernet er på 17,4 %.

Siden prisene i eierkommunene er basert på selvkost, vil risikoen knyttet til fremtidige resultater i Sirkula IKS være liten. Selvkostgraden er rentesensitiv, hvilket innebærer at større svingninger i rentemarkedet får konsekvenser for prisen Sirkula kan levere sine tjenester til. Dette vil være uavhengig av lånebelastningen.

Eventuelle usikkerheter for øvrig er først og fremst knyttet opp mot endringer i eksterne rammebetingelser. Konsekvensen av slike endringer vil imidlertid i hovedsak være endrede priser til kunder, ikke endringer i selskapets resultat og balanse.

Gjennom IKS-loven er eierkommunene solidarisk ansvarlig for selskapets forpliktelser. Eierkommunene utgjør også det vesentligste av kundegrunnlaget for selskapet. Eierkommunenes andel av omsetning og kundefordringer pr 31.12.19 utgjorde henholdsvis 72 % og 64 %. Kredittrisikoen anses derfor som lav. Selskapet er til en viss grad eksponert mot endringer i rentenivået, da selskapets gjeld har flytende rente.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2019 er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Arbeidsmiljø

Selskapet er opptatt av å legge til rette for et godt arbeidsmiljø. Selskapet arbeider aktivt med rekruttering, gir støtte til videreutdanning, deltar i traineeordning og tilbyr tiltaksplasser. Gjennom året har det vært 12 ansatte på ulike tiltak.

I 2019 har det vært fire ulykker med personskade, hvorav tre medførte sykemelding. 21 farlige situasjoner er rapportert. Totalt sykefravær i 2019 var 3,9 %, hvorav 2,1 % var langtidsfravær.

Likestilling og mangfold

Selskapet hadde 91 ansatte ved utgangen av 2019. Av disse er 25 kvinner og 66 menn. Det er ikke satt i gang spesielle tiltak for å fremme likestilling i 2019. Ved ansettelser til avdelinger hvor ett kjønn er underrepresentert, foretrekker selskapet dette kjønn dersom kvalifikasjoner for øvrig er like.

Ytre miljø

Sirkula IKS er en miljøbedrift og bidrar til det ytre miljø på renovasjonssiden. Virksomheten er underlagt lovverk og tillatelser som selskapet opererer innenfor. Selskapet er sertifisert etter ISO 14001, og arbeider kontinuerlig med forbedringer i et miljøperspektiv. Det utarbeides hvert år egen Miljø- og klimarapport og et klimaregnskap.

Redegjørelse for årsregnskapet og resultatdisponering

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse med noter et riktig bilde av virksomhetens resultat for 2019 og økonomisk stilling ved årsskiftet. Styret ønsker å understreke at selskapet ved utgangen av 2019 har et ikke-balanseført estimatavvik for pensjon på 12,1 mill. kr. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet. Med bakgrunn i overstående er årets regnskapsoverskudd anbefalt overført til egenkapitalen.

Forskning og utvikling

Selskapet utvikler sine anlegg og løsninger for å oppnå god utnyttelse av ressursene som samles inn. Hovedfokus er ny kretsløspark med vekt på å realisere muligheter for ombruk før gjenstander blir kategorisert som avfall. Det arbeides også med utvikling av jordprodukter basert på biomasse og hageavfall.

Styrets arbeid

9 styremøter ble avholdt i 2019. Viktige saker i 2019 var innsamling av husholdningsavfall, ny kretsløspark og tomtkjøp på Heggvin.

I 2019 ble det avholdt 4 møter med representantskapet. Det er styrets oppfatning at representantskapet og eierne, gjennom ordinær rapportering og involvering, er godt informert om selskapets status og investeringsbehov de nærmeste årene.

Styret takker de ansatte for godt arbeid i 2019.

Hamar, den 11.03.2020

Styret for Sirkula IKS

Kristen Bartnes

Geir Inge Thomassen

Ingrid Nyttun Christie

Kristin Amundsen

Pierre Johannisson

Kristin Børresen

Nina C. Myren Sortehaug
Styreleder

Grethe S. Olsbye
Adm. direktør

Resultatregnskap

Tall i 1000 kroner

Morselskap							Konsern	
2018	2019	Budsjett 2019		Note	2019	2018		
			DRIFTSINNEKTER OG KOSTNADER					
			Salgsinntekter					
172 309	190 746	185 906	Salgsinntekter	2	260 391	225 653		
468	255	419	Andre driftsinntekter		255	468		
172 777	191 001	186 325	SUM DRIFTSINNEKTER		260 646	226 121		
			Driftskostnader					
41 970	69 571	48 436	Lønnskostnader m.m.	3,12	69 620	42 032		
15 633	23 717	16 875	Avskrivninger	6	28 758	22 932		
68 846	31 304	66 711	Behandlings- og transportkostnader		36 082	71 969		
37 590	43 717	35 222	Annen driftskostnad	3,4,14	78 067	62 763		
164 039	168 309	167 244	SUM DRIFTSKOSTNADER		212 526	199 696		
8 738	22 692	19 081	DRIFTSRESULTAT		48 120	26 425		
			FINANSINNEKTER / -KOSTNADER					
12 381	20 948	1 026	Finansinntekt	7	3 605	1 664		
4 044	10 230	7 416	Finanskostnad	9,14	8 901	4 990		
8 337	10 718	(6 390)	RESULTAT AV FINANSPOSTER		(5 295)	(3 327)		
17 075	33 410	12 691	ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATT		42 825	23 099		
1 501	1 822	-	Skatt på ordinært resultat	5	7 212	5 008		
15 574	31 588	12 691	ORDINÆRT RESULTAT		35 612	18 091		
			OVERFØRINGER					
15 574	31 588	12 691	Avsatt til/fra annen egenkapital	11				
15 574	31 588	12 691	SUM OVERFØRINGER					

Balanse

Tall i 1000 kroner

Morselskap				Konsern	
2018	2019		Note	2019	2018
		EIENDELER			
		ANLEGGSMIDLER			
		IMMATERIELLE EIENDELER			
543	621	Utsatt skattefordel	5	283	-
543	621	SUM IMMATERIELLE EIENDELER		283	-
		VARIGE DRIFTSMIDLER			
86 446	82 755	Tomter, bygninger og annen fast eiendom		183 580	114 614
22 198	18 355	Maskiner og anlegg		90 188	22 198
39 486	61 993	Løsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.		92 547	39 486
41 647	169 539	Anlegg under utførelse		6 622	52 967
189 777	332 642	SUM VARIGE DRIFTSMIDLER	6	372 937	229 266
		FINANSIELLE DRIFTSMIDLER			
16 803	17 094	Investeringer i datterselskap	7	-	-
5 182	3 132	Investeringer i tilknyttet selskap	7	25 090	18 129
834	939	Investeringer i aksjer og andeler		929	834
22 819	21 165	SUM FINANSIELLE DRIFTSMIDLER		26 020	18 963
213 140	354 427	SUM ANLEGGSMIDLER		399 239	248 229
		OMLØPSMIDLER			
256	343	Varelager		343	256
		FORDRINGER			
24 492	24 072	Kundefordringer	8	26 662	35 964
14 265	22 031	Andre fordringer		3 739	2 931
38 757	46 103	SUM FORDRINGER		30 401	38 895
72 368	125 523	Bankinnskudd, kontanter etc.	10	194 561	104 075
111 382	171 969	SUM OMLØPSMIDLER		225 305	143 226
324 521	526 397	SUM EIENDELER		624 544	391 455

Balanse

Tall i 1000 kroner

Morselskap			Konsern	
2018	2019		2019	2018
		EGENKAPITAL OG GJELD		
		EGENKAPITAL		
		INNSKUTT EGENKAPITAL		
-	-	Innskutt egenkapital	11	-
-	-	SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		-
44 519	76 107	Annen egenkapital	11,15	108 606
44 519	76 107	SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		65 453
44 519	76 107	SUM EGENKAPITAL		108 606
		GJELD		
		AVSETNING FOR FORPLIKTELSER		
4 336	6 818	Pensjonsforpliktelser	12	6 805
-	-	Utsatt skatt	5	-
31 122	32 315	Andre avsetninger for forpliktelser	14	38 513
35 458	39 133	SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSER		45 319
		ANNEN LANGSIKTIG GJELD		
204 646	348 708	Gjeld til kredittinstitusjoner	9	362 810
-	-	Ansvarlig lån		8 469
-	21 110	Annen langsiktig gjeld	6,9	21 110
204 646	369 818	SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		392 390
		KORTSIKTIG GJELD		
28 726	21 265	Leverandørgjeld	8	22 784
1 290	1 818	Betalbar skatt	5	8 538
3 088	4 549	Skyldig offentlige avgifter		4 870
6 793	13 706	Annen kortsiktig gjeld		42 038
39 898	41 338	SUM KORTSIKTIG GJELD		78 229
280 002	450 289	SUM FORPLIKTELSER OG GJELD		515 938
324 521	526 397	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		624 544

Hamar, 11. mars 2020

Nina C. Myren Sortehaug
styreleder

Geir Inge Thomassen
styremedlem

Kristin Amundsen
styremedlem

Kristin Børresen
styremedlem

Pierre H. Johannisson
styremedlem 20

Kristen Bartnes
styremedlem

Ingrid Nyttun Christie
styremedlem

Grethe S. Olsbye
administrerende direktør

Kontantstrømanalyse

Tall i 1000 kroner

Morselskap			Konsern	
2018	2019		2019	2018
17 075	33 410	Resultat før skatt	42 825	23 099
-947	-1 290	Periodens betalte skatter	5	-6 377
-	-	Gevinst ved salg av anleggsmidler og aksjer	-	-
15 633	23 717	Ordinære avskrivninger	6	28 758
-6 525	420	Endring i kundefordringer	9 302	-16 262
1 174	-7 461	Endring i leverandørgjeld	-6 771	-6 228
-12 826	13 306	Endring i andre tidsavgrensn.poster	44 586	26 711
1 796	2 482	Endring i balanseført pensjon	12	2 480
1 044	1 193	Endring i balanseført deponiforpliktelse	14	5 672
16 424	65 777	NTO. KONTANTSTRØM FOR OPERASJONELLE AKTIVITETER	120 475	54 766
-	-	Innbetaling ved salg av varige dr.midler	-	-
-47 353	-166 644	Utbetaling ved kjøp av varige dr.midler	6	-172 506
-	9 960	Innbetalt utbytte fra datter/tilknyttede selskap	7	1 400
-	-	Utbetalinger ved kjøp av aksjer i andre foretak	-	-
-	-	Innbetalinger ved salg av aksjer i andre foretak	-	-
-47 353	-156 684	NTO. KONTANTSTRØM FOR INVESTERINGSAKTIVITETER	-171 106	-58 098
-	180 000	Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	9	186 500
-13 730	-35 936	Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld	9	-45 383
-13 730	144 064	NTO. KONTANTSTRØM FOR FINANSIELLE AKTIVITETER	141 117	-14 697
-44 660	53 157	NTO. ENDRING I KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER	90 486	-18 028
117 028	72 367	BEHOLDNING AV KONTANTER IB	104 075	122 103
72 367	125 523	BEHOLDNING AV KONTANTER UB	194 561	104 075
		SPESIFIKASJON AV KONTANTBEHOLDNING UB		
70 939	123 237	Kontanter og bankinnskudd UB	192 275	102 646
1 429	2 286	Skattetreksinnskudd UB	10	2 286
72 368	125 523	BEHOLDNING AV KONTANTER MV. UB	194 561	104 075

Noter

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Selskapet har i 2019 endret prinsipp for vurdering av neddiskontert verdi av utsatt skatt på merverdier ved tidligere oppkjøp.

Utsatt skatt er nå regnet til nominell verdi og virkningen av denne prisnisppendringen er korrigert mot egenkapitalen.

Dette er knyttet til tidligere verdier i datterselskapet Sirkula Næring AS.

I tillegg har man i Heggvin Alun AS endret prinsipp for vurdering av avsetning for fremtidige forpliktelser. Virkningen av prisnisppendringen er ført direkte mot egenkapitalen.

Sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende for begge de ovenfornevnte prisnisppendringene.

Salgsinntekter

Inntekter fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttgjort.

Morselskapet er skattepliktig kun for den delen av virksomheten som er konkurranseutsatt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost.

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Langsiktig og kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmidlet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Driftsmidler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører de økonomiske rettigheter og forpliktelser (finansiell leasing) aktiveres som driftsmiddel og medtas som forpliktelser under rentebærende gjeld til nåverdien av minimumsleien. Operasjonell leasing kostnadsføres som vanlig leiekostnad, og klassifiseres som ordinær driftskostnad.

Datterselskap/konsernregnskap

Datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. I konsernregnskapet er datterselskap konsolidert i sin helhet.

Konsernregnskapet omfatter i tillegg til Sirkula IKS, datterselskapene Sirkula Næring AS og Heggvin Alun AS.

Ved konsolideringer er bokført verdi av aksjer i datterselskapet eliminert mot egenkapitalen.

Alle øvrige konserninterne transaksjoner er eliminert ved konsolideringen.

Datterselskapene benytter de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. I notene til årsregnskapet er regnskapstallene spesifisert på morselskap og konsern der hvor tallene er forskjellige.

Tilknyttede selskap

Tilknyttede selskap vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet.
I konsernregnskapet er tilknyttede selskap vurdert etter egenkapitalmetoden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Pensjoner

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om tjenstepensjon. Tariffestet kollektiv tjenstepensjon tilfredsstillt kravene i lov om tjenstepensjon. Selskapet fører pensjonsforpliktelsene netto. Selskapets pensjonsansvar er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i forhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

Ytellesbaserte pensjonsordninger, vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytellesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og actuarielle forutsetninger (actuarielle gevinster og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Selvkostfond

Virksomheten er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter og skal, med unntak av næringsaktiviteter tilknyttet Renovasjon, være til selvkost etter "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester".

Selvkostfond er ikke balanseført.

Oversikt over selvkostfond og selvkostresultater for det enkelte selvkostområde fremgår av note 15.

NOTE 2 – SALGSINNTEKTER

Pr. Virksomhetsområde	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Renovasjon - husholdning	156 978	140 195	156 978	140 195
Renovasjon - næring	33 768	32 114	103 668	85 458
Sum	190 746	172 309	260 646	225 653

NOTE 3 - LØNSKOSTNADER, ÅRSVERK, GODTGJØRELSE MV.

Lønnskostnader	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Lønninger	51 909	31 275	51 958	31 325
Arbeidsgiveravgift	8 456	5 041	8 456	5 049
Pensjonskostnader	7 703	4 691	7 703	4 696
Andre ytelser	1 503	962	1 503	962
Sum	69 571	41 969	69 620	42 032

Gjennomsnittlig antall årsverk 91 58
 Det er ingen ansatte i datterselskapene.

Ytelser til ledende personer	Adm. direktør	Styret/rep.skap
Lønn	1 100	401
Pensjonsutgifter	204	
Annen godtgjørelse	6	

Revisor

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:

	Morselskap	Konsern
Lovpålagt revisjon	118	159
Skatterådgivning	5	5
Annen bistand	41	67
Sum revisjonshonorar	164	230

NOTE 4 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER (POSTER SOM ER SAMMENSLÅTT)

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Materialer og fremmedytelser	2 916	2 988	2 985	2 988
Lokaler og områder	7 634	5 988	11 345	6 939
Leie av maskiner, inventar ol.	930	785	1 087	1 785
Kjøp av verktøy, inventar og driftsmaterialer	5 715	5 288	5 715	5 318
Reparasjoner og vedlikehold	4 561	3 850	4 660	4 159
Fremmede tjenester	4 075	9 668	27 987	28 764
Kontorkostnad, telefon og porto	5 065	4 337	5 070	4 337
Transportmidler	11 359	1 568	12 686	2 707
Reise, salg, kontingenter, forsikringer ol.	2 144	1 273	2 144	2 198
Andre kostnader	461	2 737	1 053	1 840
Etterdrift deponi (se note 14)	472	340	4 951	2 962
Aktiverte interne kostnader	-1 616	-1 234	-1 616	-1 234
Sum	43 717	37 590	78 067	62 763

NOTE 5 - SKATT

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Årets skattekostnad fordeler seg på:				
Betalbar skatt	1 818	1 290	8 538	6 377
Skatt av konsernbidrag	82	330	-	
Endring i utsatt skatt	-78	-119	-1 326	-1 369
Sum skattekostnad	1 822	1 501	7 212	5 008
Beregning av årets skattegrunnlag:				
Resultat før skattekostnad	33 410	17 075	42 825	23 099
Permanente forskjeller	-25 127	-10 655	-9 026	293
Konsernbidrag	-372	-1 433		
Endring i midlertidige forskjeller	355	623	5 010	4 333
Årets skattegrunnlag	8 266	5 609	38 809	27 725
Oversikt over midlertidige forskjeller:				
Fordringer	-79	-195	-579	-195
Anleggsmidler			8 141	-2 886
Avsetning etter god regnskapsskikk	-2 743	-2 271	-8 941	7 045
Pensjoner			13	-2
Gevinst- og tapskonto			-101	-126
Sum midlertidige forskjeller	-2 822	-2 467	-1 467	3 836
Forskjeller som ikke medregnes i grunnlag for utsatt skatt			179	
Sum grunnlag for utsatt skattefordel	-2 822	-2 467	-1 288	3 836
Utsatt skatt 22 %	-621	-543	-283	843
Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22 % av resultat før skatt:				
22 % skatt av resultat før skatt	7 350	3 927	9 422	5 313
Effekt av endret skattesats	-	25	-	81
Permanente forskjeller	-5 528	-2 452	-1 986	-386
Beregnet skattekostnad	1 822	1 501	7 436	5 008
Effektiv skattesats	5,5 %	8,8 %	17,4 %	21,7 %

Permanente forskjeller på morselskapet inkluderer resultat før skatt på ikke-skattepliktig virksomhet. Det er beregnet utsatt skatt på eiendeler og gjeld knyttet til skattepliktig virksomhet i morselskapet.

NOTE 6 - VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskap	Anskaffelses- kost pr 01.01.	Tilgang	Avgang	Årets av- skrivninger	Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.	Bokført verdi pr 31.12.
Bygningsmessige anlegg	66 350	7		1 473	38 234	28 122
Utearealer, plasser ol.	76 093	2 242		4 467	23 703	54 633
Tomter, bygninger, annen eiendom	142 443	2 249		5 940	61 937	82 755
Maskiner og anlegg	38 885	-		3 999	23 219	15 667
Transport- og anleggsmaskiner	6 531	-		410	3 842	2 689
Maskiner og anlegg	45 416	-		4 409	27 061	18 355
Person-, vare- og lastebiler	8 211	29 418	-79	5 721	10 361	27 188
Utstyr og inventar	50 854	2 898		4 794	32 884	20 868
Verktøy og tekniske installasjoner	18 880	431		1 801	7 577	11 734
Edb-utstyr oa. kontormaskiner	4 881	1 553		1 049	4 232	2 202
Løsøre, inventar, verktøy o.l.	82 826	34 300	-79	13 365	55 054	61 993
Anlegg under utførelse	41 647	130 096	-2 204	-	-	169 539
Totalt	312 332	166 645	-2 283	23 717	144 052	332 642

Driftsmidler i datterselskaper	Anskaffelses- kost pr 01.01.	Tilgang	Avgang	Årets av- skrivninger	Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.	Bokført verdi pr 31.12.
Utearealer, plasser ol.	43 994	2 350		5 041	13 365	32 979
Anlegg under utførelse	3 801	3 512				7 313
Sum datterselskaper	47 795	5 862	-	5 041	13 365	40 294
Sum konsern varige driftsmidler	360 127	172 507	-2 283	28 759	157 417	372 937

Både morselskapet og konsernet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

- Bygninger, ledningsnett og uteanlegg 30 - 40 år
- Maskiner, utstyr, verktøy og inventar 10 - 15 år
- Transportmidler 8 år
- Edb og annet kontorutstyr 3 - 5 år
- Deponiet avskrives etter oppfyllingsgrad

Finansiell leasing:	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Løse inventar og verktøy omfatter leasede driftsmidler:				
Anskaffelsesverdi driftsmidler	25 762		25 762	
Bokført verdi 31.12.2018	-	-	-	-
Tilgang	25 762	-	25 762	-
Avskrivninger	4 293	-	4 293	-
Levetid	6 år	-	-	-
Forpliktelse pr 31.12.2019	21 110	-	21 110	-
Gjenstående leasingperiode	60 måneder			

NOTE 7 - DATTERSELSKAP, TILKNYTTET SELSKAP MV.

Datterselskaper (mor)

Selskapets navn	Kontoradr	Eierandel	Balanseført verdi	Resultat	Egenkapital
Sirkula Næring AS	Hamar	100 %	15 103	1 066	21 983
Heggvin Alun AS	Hamar	100 %	1 700	20 198	9 236

Det er inntektsført TNOK 372 i utbytte fra Sirkula Næring AS og TNOK 18 700 fra Heggvin Alun AS i 2019.

Tilknyttede selskaper (mor)

Selskapets navn	Kontoradr	Eier- og stemme- andel	Balanseført verdi	Foreløpig resultat	Foreløpig egenkapital
Mjøsanlegget AS	Lillehammer	30,3 %	3 132	-3 555	10 418

Øvrige tilknyttede selskaper i konsernet eies av datterselskapet Sirkula Næring AS.

Tilknyttede selskaper - Egenkapitalmetoden Konsern	Østlandet Gjenvinning	Mjøs- anlegget	Totalt
Anskaffelseskost	3 949	5 182	9 131
Beregning av årets resultatandel			
Andel årets resultat	2 060	-1 077	983
Årets resultatandel	2 060	-1 077	983
Beregning av balanseført verdi 31.12.			
Balanseført verdi 01.01.	14 978	4 856	19 834
Årets resultatandel	2 060	-1 077	983
Egenkapitaljustering direkte mot egenkapitalen	6 295	1 428	7 723
Inntektsført utbytte fra selskapet	-1 400	-	-1 400
Neskrivning i perioden		-2 050	-2 050
Balanseført verdi 31.12.	21 933	3 157	25 090
Eierandel	35,0 %	30,3 %	
Kontoradresse	Hamar	Lillehammer	

Årets resultatandel inngår i finansinntekt. For Østlandet Gjenvinning AS og Mjøs-anlegget er det er det tatt utgangspunkt i ureviderte balanse og regnskapsrapporter for 2019.

NOTE 8 - MORSELSKAPETS MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN OG TILKNYTTETE SELSKAP

Fordringer	Foretak i samme konsern		Tilknyttede selskap	
	2019	2018	2019	2018
Kundefordringer	590	439	2 351	3 334
Andre fordringer	19 072	9 960	-	-
Sum	19 662	10 399	2 351	3 334
Gjeld	Foretak i samme konsern		Tilknyttede selskap	
	2019	2018	2019	2018
Leverandørgjeld	-	2	-	591
Annen kortsiktig gjeld	372	-	-	-
Sum	372	2	-	591

NOTE 9 - LANGSIKTIG GJELD

Opplysninger om lån fra kredittinstitusjoner:

Långiver/lån nr. Morselskap	Oppr. lån	Restgjeld	Renter	Innløsning/ Avdrag 2019	Restgjeld
		1.1.19	2019		31.12.19
KBN-20160180	10 000	5 294	104	588	4 706
KBN-20160181	14 000	9 739	192	609	9 130
KBN-20160184	5 000	4 018	79	179	3 839
KBN-20160185	25 000	20 000	397	1 000	19 000
KBN-20160186	35 000	28 636	568	1 591	27 046
KBN-20160187	4 899	1 272	24	254	1 018
KBN-20160188	14 000	4 500	87	1 000	3 500
KBN-20160394	19 895	17 684	353	1 105	16 579
KBN-20160395	1 358	1 273	26	42	1 230
KBN-20160419	30 000	26 250	503	1 875	24 375
KBN-20160421	28 300	24 971	480	1 665	23 306
KBN-20160423	5 000	4 000	78	500	3 500
KBN-20170150	25 000	22 321	122	22 321	0
KBN-20170151	37 000	34 688	699	1 542	33 146
KBN-20180677	110 000	-	2 076	1 666	108 334
KBN-20190492	70 000	-	127	-	70 000
Sum		204 646	5 912	35 936	348 708

Deltakerkommunene Hamar, Stange, Ringsaker og Løten har stilt garantier for selskapets gjeld i Sirkula IKS gjennom selskapsavtalen. Rentekostnader inngår i finanskostnad.

Øvrig konsern

Sirkula Næring AS	14 550	8 050	496	447	14 103
Heggvin Alun AS	9 000	9 000	179	9 000	0
Totalt	23 550	17 050	675	9 447	14 103
Sum total konsern		221 696	6 587	45 383	362 810

Balanseført verdier av gjeld sikret ved pant Sirkula Næring AS

	2019	2018
Eiendom	23 943 369	22 393 625
Aksjer	3 949 000	3 949 000
Kundefordringer	75 196	73 253
	27 967 565	26 415 878

Finansiell leasing forpliktelse :	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Bokført verdi leasede driftsmidler 31.12	21 469	-	21 469	-
Forpliktelse pr 31.12.	21 110	-	21 110	-
<i>Gjenstående leasingperiode</i>	<i>60 måneder</i>			

NOTE 10 - BANKINNSKUDD OG BUNDNE MIDLER

Bankinnskudd bundet i forbindelse med skattetrekk utgjør 2,3 mill

Bundne bankinnskudd er kun i morselskapet.

Likvide midler avsatt til å dekke etterdriftsfond (jfr note 14) er å anse som bundne midler.

NOTE 11 - EGENKAPITAL

	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Morselskap			
Egenkapital 1.1.		44 519	44 519
Årets resultat		31 588	31 588
Egenkapital pr 31.12.	-	76 107	76 107

	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Konsern			
Egenkapital 31.12.18	-	67 175	67 175
Endringer ført mot egenkapitalen IB		-1 722	-1 722
Endringer ført mot egenkapital TS		7 541	
Resultat		35 612	35 612
Egenkapital pr 31.12.	-	108 606	108 606

Eiere i Sirkula IKS pr 31.12. er:	Eierandel	Stemmeandel
Hamar kommune	30 %	30 %
Stange kommune	21 %	21 %
Ringsaker kommune	41 %	41 %
Løten kommune	8 %	8 %
Totalt	100 %	100 %

NOTE 12 - PENSJONER

Foretakets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede kollektive tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse og omfatter 99 ansatte pr 31.12.2019.

Tjenstepensjonsordningen gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. I tjenstepensjonsordningen inngår også uføre-, ektefelle-, barnepensjon og AFP/tidligpensjon. Disse ytelsene samordnes med pensjoner som utbetales fra folketrygden. Tjenstepensjonsordningen i KLP er etter Norsk Regnskapsstandard nr 6 definert som en multiemployer plan. Sirkula har balanseført sin andel av totale pensjonsforpliktelser, og resultatført årets pensjonskostnad. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Selskapet følger NRS om Pensjoner. Estimatavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad det overstiger 10 % av det største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	8 307	4 866	8 307	4 866
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 474	1 254	1 478	1 259
Avkastning på pensjonsmidler	-1 709	-1 509	-1 715	-1 509
Resultatført estimatavvik	275	445	275	445
Administrasjonskostnad	281	206	281	206
Arbeidsgiveravgift	1 177	512	1 177	512
Ansattes egenandel	-1 180	-570	-1 180	-570
Netto pensjonskostnad	8 626	5 203	8 623	5 208
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	60 138	51 210	60 135	51 385
Pensjonsmidler	-43 568	-37 325	-43 571	-37 472
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-12 088	-11 507	-12 094	-11 538
Arbeidsgiveravgift	2 336	1 958	2 335	1 963
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	6 818	4 336	6 805	4 338

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	1,80 %	2,60 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,20 %	4,30 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	1,24 %	1,73 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,50 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

NOTE 13 - INVESTERING OG FINANSIERING

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Investering i varige driftsmidler	166 645	47 353	172 507	55 953
Sum investeringer	166 645	47 353	172 507	55 953

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Opptak av lån	180 000	-	186 500	-
Egenkapitalfinansierte investeringer	-13 355	-47 353	-13 993	-55 953
Sum finansiering	166 645	-47 353	172 507	-55 953

NOTE 14 - AVSETNINGER FOR FREMTIDIGE FORPLIKTELSE

	Morselskap		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Avsetning for etterdrift av deponi på Heggvin	32 315	31 122	38 512	33 744

Selskapets konsesjon forplikter Sirkula IKS til å drifte deponiet Heggvin i minimum 30 år etter at deponiet er nedlagt. Deponiet ble lagt ned ved utgangen av 2010. I den forbindelse er det gjort en beregning av etterdriftskostnadene ved anlegget. Opprinnelig avsetning på 36,3 mill kroner har blitt tilbakeført etter en nåverdiberegning over etterdriftsperioden. For 2019 er avsetningen regulert med rentekostnad på 721 TNOK. Det er for 2019 ikke foretatt en forholdsmessig andel av reversering av avsetningen. Dette skyldes at selskapet ønsker å avvete utfallet av nye, oppdaterte beregninger av den totale, fremtidige forpliktelsen og fylkesmannens godkjenning av ny avslutningsplan. I avsetningen inngår det også en avsetning til etterdrift av næringsvirksomheten på Heggvin. Årets avsetning til denne utgjør 472 TNOK og det er totalt avsatt 2 743 TNOK til etterdrift av næringsdeponiet. I tillegg til dette er det avsatt 6 197 TNOK i Heggvin Alun AS for fremtidige forpliktelser for å sikre forsvarlig lagring av deponert avfall.

NOTE 15 - SELVKOSTFOND

Virksomheten er regulert gjennom særlovgivning og forskrifter og skal, med unntak av næringsaktiviteter tilknyttet Renovasjon, være til selvkost etter "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester".

Oversikt over selvkostfond og selvkostresultater for det enkelte selvkostområde:

	Renovasjon
Saldo selvkostfond per 01.01.	-28 856
Årets selvkostresultat	8 776
Kalkulatoriske renter på selvkostfond	-563
Saldo selvkostfond per 31.12.	-20 643

Til representantskapet i Sirkula IKS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sirkula IKS' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 31 588 079 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 35 612 162. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sirkula IKS per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sirkula IKS per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Øvrig informasjon omfatter også budsjetttall som er presentert sammen med årsregnskapet.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 18. mars 2020
KPMG AS

Stein Erik Lund
Statsautorisert revisor